

Prazniki japonske mladine.

akor imamo pri nas dva velika otroška praznika na dan sv. Miklavža in o Božiču, tako praznuje tudi na Japonskem mladina svoje dneve na posebno slovesen način, predvsem z obdaritvijo in zabavami. Te praznike praznujejo dečki vedno zase, deklice pa posebe in na drug dan.

Že itak razvajeni japonski deček ima na dan 5. maja, ko se praznuje na Japonskem deški dan, imenovan »Tango no Sekku«, svoj veliki praznik.

Celo mesto ve takrat, da slavijo v ulici Nana Čome prebivalci dvajsettretje hišice na levo mladega moškega družinskega člana. V ta namen pritrdi že zgodaj zjutraj veseli, srečni, ponosni očka na streho nekaj metrov dolgo bambusovo palico, ki sega visoko preko slemena v zrak. Namesto običajnih zastavic pa obesi na palico čudno

oblikovan kos papirja, ki se preobliči potem, ko ga napihne veter, v veliko ribo, v krapa, z debelim, z luskinami pokritim truplom, z velikimi izbuljenimi očmi in plapolajočimi plavutmi. — Kakor so imeli kristjani v Kristusovih časih za simbol pripadništva k veri ribo, ravno tako imajo japonski dečki krapa, ki naj jim bo znak junaštva, preziranjaja smrti in vztrajnosti v življenjskem boju.

Tudi na vseh sosednjih strehah zaplapolajo na ta dan ti pestrobodni znaki. Kolikor dečkov je v hiši, toliko krapov je obešenih na strehah. Vsi so pobarvani v lepih barvah, v višnjevi in rumeni, a največ je rdečih, zakaj rdeča barva pome-

nja pri Japoncih veselje in srečo. Kako živo in pestro je mesto ta dan! Velikokrat opažamo štiri, pet, osem, da, celo še več teh srečonosnih papirnatih živalc na enem in istem drogu.

Da so si Japonci izbrali ravno krapa za simbol moške mladine, ima globokejši pomen. »Kako bojevit je krap, kadar se v zraku bojuje z vetrom!« vzklikajo mimoidoči z navdušenjem, gledajoč pisane ribice. Pred vsem si torej želi japonski očka, da bi bili njegovi otroci bojeviti in hrabri. In baš v tej ribi vidijo najhrabrejšo zastopnico te vrste živali, ki plava v vodi celo proti toku in se bojuje z valovi deročih rek. Tako naj tudi japonski deček premaga vse težave, ki jih stavi življenje na njegovo pot. Ako ujamemo krapa, ne bo trepetal in tolkel z repom in plavutmi okoli sebe; da,

tudi takrat, ko dvignemo nad njega nož, bo ostal popolnoma miren. Tak naj bo Japonec — junak, ne da bi trenil z očesom, tudi če mu teko poslednji trenutki življenja.

Mamica Tatahida, skromna, tiha ženica, je na ta dan že v zgodnjih jutranjih urah neizrečeno podjetna. Toliko ima dela in skrbi! Ure in ure drsa z belimi nogavicami po hiši, pripravlja in ureja. Potem pa dvigne svojega debeluharja, rdečeličnega dečka iz slamnate posteljice, ga okoplje in obleče v svečano oblačilce. V najlepšem koticu hišice pa pripravi za svojega ljubljena po pravilih starih običajev primeren podstavek s stopnicami, pregrnjen s preprogo, na katerega postavi njemu namenjene igračke — pozlačen oklep iz lepenke, z rdečimi in rumenimi kamenčki okrašeno čelado, dolg in kratek meč, dve beli zastavici, pa še lok in puščice. Ti predmeti pa niso tolikšni, da bi se z njimi deček lahko olepšal, temveč majhni, prav majhni, da jih ne more uporabljati niti za igro mladih vojakov. Deček jih sme samo občudovati in gledati. V ospredju pa namesti mamica majhne, v bleščečo opremo opravljene viteze z bridkimi meči in drobne japonske vojake. Na tak način se deček že v zgodnji mladosti navaja k redu in hrabrosti. Zato pa opazamo vedno in vedno na japonskih ulicah toliko »mladih vojakov«. Tudi najmanjši paglavček, ki je komaj shodil, nosi v pentlji svojega kimona (japonsko oblačilo) leseno palico in si predstavlja, ponosno korakajoč z navzgor zavihanim noskom, da je najmanj »samuraj«, star japonski vitez z nabrušenim mečem za pasom. Pozneje igrajo dečki bojne in viteške igre in so, ko dorastejo, izvrstni vojaki, v vojni pa najhrabrejši branitelji svoje domovine.

V zabavo mladih slavljencev na ta dan nikjer ne manjka plesalcev, plesalcev z različnimi strah vzbujajočimi maskami na obrazu. Ti plešejo pred moško mladino po taktu godbe divje plese, skačejo sem in tja, visoko nad zemljo in nizko pri tleh, in odpirajo široko svoja grozna žrela. Otroci jih občudujejo, se jim smejejo in se jih ne boje, saj vedo, da jim ne bodo storili nič žalega. Zato tudi japonski dečki ne poznajo strahu in se ne dajo oplášiti niti od »bavbavov« in »hudih mož« niti od grdogledih čarovnic.

In deklice? Tretji dan v tretjem mesecu leta je punčkinovo slavlje, imenovano »dekliški praznik« ali »Hina Matšuri«. Ta dan pa igra majhna šestletna Miko-San, ki je sicer vedno zapostavljena svojemu, celo mlajšemu bratcu, veliko vlogo v hiši. Seveda ne okraši njen očka hiše s plapolajočo ribico — zakaj deklica je le deklica in nima, pri Japoncih tolikšnega ugleda kakor dečki. Že par dni pred tem praznikom vlada svečano razpoloženje, kakor pri nas o Božiču, v vsaki hiši, kjer imajo deklice, in v vsem mestu. Miko-San hodi v tem času prav rada s svojo mamico na izprehod v najživahnejše ulice, kjer so nagromadene v izložbenih oknih in na prostih stojnicah vsakovrstne punčke, velike in majhne, s smejočimi se očki in rumeno in

rdeče navdahnjenimi obrazki. In kaj vse še prodajajo za deklice na tej otroški promenadi! Majhne dvorne dame, kraljeve prince, oblečene v razkošna oblačila, punčke, lesketajoče se v zlatu in srebru, drobčeno pohištvo za punčke, z medenino obite omarice, pručice in skrinje, rumeno in zlato lakirane škatlice, pahljače, cvetlične vaze, svečnike in druge malenkosti, ki donašajo srečo — vse te lepe stvari lahko kupi mamica za svojo hčerko.

MikoSan pa povabi popoldne vse svoje prijateljice in jim s ponosom razkazuje svoje dragocene zaklade, razstavljene na stojalu s stopnicami. Mnogo igračk ji je že prej podarila mamica, ki jih je hranila za njo še od takrat, ko je sama praznovala dekliški praznik; nekaj stvari ima pa celo od svoje babiče. Sladko otroško riževo vino v tankih skodelicah in dišeča, v hrastovo listje zavita riževa pogača tvorita ob teh prilikah slavnostno pojedino. Medtem pa, ko kar najlepše okrašene deklice med seboj kramljajo, gorijo pred njihovimi zbirkami svečice in ustvarjajo isto razpoloženje, kakor pri nas na sveti večer, ko zagore na božičnem drescu luče...

Ko deklice dorastejo, skrbno spravijo svoje igračke, da jih pozneje poklonijo lastnim hčerkam. Ne smejo jih pa podariti komu drugemu, niti vreči med smeti. Ako pa s časom postanejo igračke vendarle nerabne in v napotje, tedaj jih smejo samo potopiti, obtežene s kamenčki, v reko ali morje. To je star običaj, ki je bil pri Japoncih v navadi že pred sto in sto leti in je nastal na tale način: Bolnemu človeku so nekoč svetovali zvezdoslovci, da naj si izreže iz papirja obris človeškega telesa. Z njim naj si odrgne bolno telo in naj papir potopi v morje. Bolezen preide baje na ta način na lutko iz papirja in človek popolnoma ozdravi. Pozneje so v hišah postavljali oltarčke takim punčkam in jim, če je bil kdo izmed družine bolan, darovali riž in vino. Iz te prastare navade in pa zaradi veselja rumenih deklic do iger s punčkami je nastal dekliški praznik Hina-Matšuri.

Ptički se ženijo.

Prišla sta Jedrt in sveti Gregorij,
ptički se ženijo v zeleni gori.
Ščinkavec kliče: ščink, ščink, ščink, ščink!
Kje bomo dobili za svatbo ličink?
Udeb odgovarja: up, up, up, up,
v blatu so hrošči, že dober kup.
Žolna udarja: piv, piv, piv, piv,
kdo bo pod ljubjem z mano lovil?
Vrabček nagaja: čiv, čiv, čiv, čiv,
nič ne bom delal, le pil ga bom, pil.

Vera Albrechtova.

